

**Тема : Роки
застою в СРСР
(1964-1985 рр.)**

1964-1985 рр. – Період правління Л. Брежнєва.

Період «Застою» —
ретроспективна
назва одного з
останніх періодів
існування

На початку Леонід Брежнєв, який опинився на вершині влади, багато кому подобався. Ззовні він здавався добродушним, умів викликати симпатії співрозмовників. Щоправда, й умів домагатися свого - доволі брутално відсунув від влади конкурентів.

ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Етапи періоду застою

**I
етап**

(1965 – 1970) - спроба проведення економічних реформ, які мали б упорядкувати економіку СРСР.

**II
етап**

(1970 – 1982) - наростання кризи, «консервації» існуючої в СРСР системи

**III
етап**

(1982 – 1985) - зміни в партійному керівництві. Усвідомлення кризового стану радянського суспільства.

Зміна політичного курсу

- Поворот від лібералізації до консерватизму в усіх сферах життя.
- Розвиток України в умовах неосталінізму.
- Відмова від критики культу особи Сталіна, висока оцінка його діяльності, формування мудрого, скромного образу вождя у фільмах.
- Зміцнення монополії КПРС на владу.
- Розростання партійно-державного апарату, бюрократизм, формалізм, кар'єризм.
- Зростання корупції, хабарництва, всевладдя.

Бюрократія – спосіб побудови організації, що складається з ряду офіційних осіб, посади і пости яких утворюють ієрархію і які розрізняються формальними правами і обов'язками, що визначають їх дії і відповідальність.

Економічна криза

Дефіцит товарів

Повільне запровадження нових технологій

Хронічна криза сільського господарства

Висока затратність виробництва

Переважно екстенсивний шлях розвитку

Політична криза

Воєнні авантюри й нездатність вийти з них

Недієздатність законодавчих органів

Втрата динамічності в розвитку

Корупція у вищих ешелонах влади

Посилення репресій проти дисидентів

«Старіння» керівництва

Ідеологічна криза

Розходження між ідеологічними догмами та реаліями життя

- Усвідомлення нереальності досягнення мети побудови комунізму

Зростання дисидентського руху і дисидентських настроїв у суспільстві

- Посилення ідеологічного тиску на суспільство

Розчарування в правильності обраного шляху розвитку

Іззовні ж ситуація в радянському суспільстві 1970-х років виглядала стабільною.

- Доступна освіта, як здавалося, відкривала перспективи.
- Відносно задовільне соціальне забезпечення давало змогу займатися повсякденними справами.
- вдалося на деякий час досягти пом'якшення міжнародної напруги - американський президент Річард Ніксон у 1972 р. приїхав до Москви і підписав із Брежнєвим

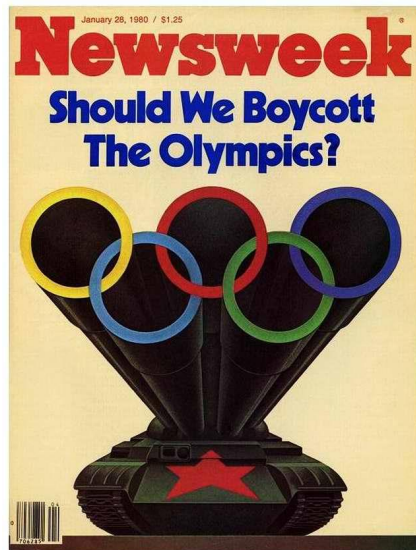
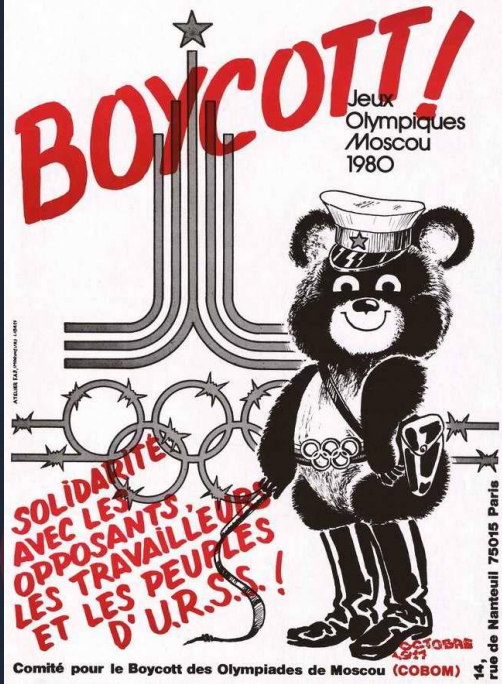
договір про обмеження стратегічних озброєнь.

Перші помітні суспільству тривожні симптоми політичної кризи з'явилися під кінець 1970-х років. Вони виникли у зв'язку з введенням у 1979 р. «обмеженого контингенту радянських військ» до Афганістану.

На знак протесту проти радянської інтервенції в Афганістан США, ФРН, Японія, а також більшість ісламських країн бойкотували XXII Літні Олімпійські ігри в Москві 1980 р.

Кризові явища у радянській економіці

- Головне гальмо модернізації - планово-директивне господарство.
- Підприємства працювали за інерцією, не дбали про продуктивність, випускали застарілу продукцію, яка не мала попиту.
- Мотивів для конкуренції й отримання прибутку взагалі не було.
- Засобом збагачення стала корупція, яка охопила державний апарат.
- Ще інші можливості відкривалися перед працівниками торгівлі - продавати за завищеними цінами дефіцитні товари.
- **Критичний стан економіки країни був очевидним,**

Леонід Брежнєв помер у 1982 р. Країною керували:

Юрій Андропов
(1982-1984)

Костянтин
Черненко
(1984-1985)

Обидва керівники обіймали найвищі посади в похилому віці, хворіли й невдовзі вмирили. Це посилювало в людей відчуття абсурду при владі. Падіння відчувалося на всіх рівнях.

У країні зростала соціальна напруга: підвищено ціни, розпочалися перебої з постачанням продуктів харчування, у дефіциті були промислові товари, що зумовлювало довжелезні черги.

83. Страхов-Браславский А.
Раскрепощенная женщина — строй социализм! 1926

115. Иванов В.
За народное счастье! 1950

100. Ефимов Б., Иоффе М.
Жить стало лучше, жить стало веселее! 1936

Дякую за увагу

